
DATUM
2021-06-15

DNR
DELMOS 2021/262

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

ERT DNR
U2021/01877

Remissvar Försöksverksamhet med yrkesinriktningar på högskoleförberedande program

Delegationen mot segregations yttrande utgår från myndighetens uppdrag att bidra till att öka långsiktiga effekter av insatser för att minska och motverka social och ekonomisk segregation på nationell, regional och lokal nivå.

Sammanfattning

Delegationen mot segregation välkomnar promemorians förslag att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ges ett bemyndigande att besluta om vissa avvikelser från vad som annars gäller för högskoleförberedande program för att möjliggöra försöksverksamhet med yrkesinriktning på högskoleförberedande program. Myndigheten motsätter sig inte något förslag i promemorian utifrån att de skulle ha negativ påverkan på segregationen. Delegationen mot segregation vill dock belysa att det inte räcker med en analys av inkomstutvecklingen efter gymnasieskolan. Analysen bör kompletteras utifrån var eleverna bor och huruvida det påverkar deras val till yrkesprogram eller högskoleförberedande program, samt huruvida det finns en geografisk spridning i etablering på arbetsmarknaden utifrån var personen bor. Delegationen mot segregation ser att det webbaserade uppföljningssystem som myndigheten just nu utvecklar kommer att kunna bidra i den analysen.

Myndigheten har inga förslag på förordningsförändringar för försöksverksamhet på ekonomiprogrammet med inriktning handel inom gymnasieskolan.

Yttrande

Vid årsskiftet 2018–2019 var drygt 10,2 miljoner personer folkbokförda i Sverige, varav 1,5 miljoner unga i åldrarna 13–25 år. Enligt utredningens beräkningar var 12 procent av unga i åldrarna 13–25 då bosatta i områden med socioekonomiska utmaningar, det vill säga områden som kännetecknas av en hög andel som varken arbetar eller studerar, låg andel förvärvsarbetande, hög andel lågutbildade, hög andel långtidsarbetslösa samt hög andel med försörjningsstöd. Utredningen

lyfter att studieresultatet och valet av gymnasieprogram påverkar etableringen på arbetsmarknaden, och Delmos vill i detta yttrande synliggöra att vilken områdestyp en person växer upp i också får stora effekter för just studieresultat och etablering på arbetsmarknaden.

Delegationen mot segregation kan bidra till att öka kunskapen och förståelsen för möjliga bakomliggande orsaker där segregationen har en inverkan på exempelvis val av utbildning. Platsen människor bor på kan påverka om och vilka utbildningar en person söker och som i sin tur kan påverka matchningen till yrkeslivet. En stor bidragande faktor till segregation är inkomstjämlighet, och skillnader i inkomster påverkas i hög grad av utbildningsnivå och etablering på arbetsmarknaden. Det finns stora geografiska skillnader för var exempelvis högutbildade och lågutbildade bor. Delegationen mot segregation tar just nu fram ett webbaserat uppföljningssystem som kommer vara klart under hösten 2021. Systemet ska göra det möjligt att mäta och följa upp segregationen och dess utveckling på nationell, regional och lokal nivå samt på ännu mer detaljerad nivå inom kommuner. Uppföljningssystemet ska också ge användarna möjlighet att ta fram en samlad bild av segregationen med hjälp av indikatorer inom statistikområden som arbete, bostad, utbildning, demokrati och hälsa. Det har tidigare inte funnits något enhetligt officiellt sätt att samlat mäta och kontinuerligt följa upp hur segregationen ser ut och utvecklas i Sverige. Det har även saknats ett uppföljningssystem som samlat publicerar sektorsövergripande statistik som på ett enkelt sätt gör det möjligt att följa segregationens utveckling över tid i Sverige.

Uppföljningssystemet kan hjälpa aktörer med analyser utifrån den geografiska platsens betydelse för etablering på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan, som myndigheten uppfattar är en grund i promemorian Försöksverksamhet med yrkesinriktningar på högskoleförberedande program.

Tidigare kontakter med arbetslivet underlättar etablering

Eftersom studier visar att ett vanligt sätt att ta sig in på arbetsmarknaden är genom personliga kontakter ställer sig Delegationen mot segregation bakom förslaget att utöka sommarjobb och extrajobb i områden med socioekonomiska utmaningar då det har visat sig vara ett effektivt sätt att få ett varaktigt jobb. Myndigheten önskar se att matchningen inte endast sker utifrån yrkesutbildning utan även att hänsyn tas till vilket behov som finns inom vilka bostadsområden som ett sätt att minska segregationen och öka integrationen.

I detta ärende har Direktör Anders Kessling beslutat. Utvecklingsledare Karen Austin har varit föredragande.

Anders Kessling

Karen Austin